

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування

Кафедра обліку та аудиту

06-02 -133

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ПРАКТИЧНІ
ЗАВДАННЯ**

**з дисципліни «Бухгалтерський облік»
для студентів за напрямом підготовки 6.030507
«Маркетинг», 6.030503 «Міжнародна економіка
денної форми навчання**

Рекомендовано методичними
комісіями за напрямом підготовки
6.030507 «Маркетинг»
протокол № 9
від «23» квітня 2015 р.
за напрямом підготовки
6.030503 «Міжнародна економіка»
протокол № 7
від «07» квітня 2015 р.

Рівне-2015

Методичні вказівки та практичні завдання з дисципліни «Бухгалтерський облік» для студентів за напрямками підготовки 6.030507 «Маркетинг», 6.030503 «Міжнародна економіка» денної форм навчання / Т.Г.Бондарєва, І.П.Нагавичко, Рівне : НУВГП, 2015. – 58 с.

Упорядник: Т. Г. Бондарєва, к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту, І.П.Нагавичко, старший викладач

Відповідальний за випуск: І. Д. Лазаришина, д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і аудиту

ЗМІСТ

1. Загальні положення	3
2. Плани практичних занять та практичні завдання студентам за напрямком підготовки «Маркетинг».....	5
2.1. Практичне заняття №1	5
2.2. Практичне заняття №2	9
2.3. Практичне заняття №3	12
2.4. Практичне заняття №4	16
2.5. Практичне заняття №5	18
2.6. Практичне заняття №6	20
2.7. Практичне заняття №7	24
2.8. Практичне заняття №8	26
2.9. Практичне заняття №9	29
2.10. Практичне заняття №10	32
2.11. Практичне заняття №11	34
2.12. Практичне заняття №12	36
2.13. Практичне заняття №13	38
2.14. Практичне заняття №14	41
2.15. Практичне заняття №15	43
3. Зразок виконаної роботи	47
4. Список рекомендованих джерел	52
Додаток	54

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Вивчення дисципліни «Бухгалтерський облік» передбачає засвоєння студентами теоретичних основ бухгалтерського обліку, а також набуття практичних навичок з методики ведення бухгалтерського обліку фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання. Однією із складових при вивченні цієї дисципліни є практичні заняття.

Мета дисципліни «Бухгалтерський облік» – формування системи теоретичних знань бухгалтерського обліку і набуття практичних навичок ведення бухгалтерського обліку на підприємстві – документального оформлення господарських операцій, ведення облікових реєстрів, складання фінансової звітності.

Предмет дисципліни «Бухгалтерський облік» – методологія і методика ведення бухгалтерського обліку на підприємстві.

Завданням дисципліни «Бухгалтерський облік» є вивчення методів раціональної організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємствах на підставі використання прогресивних форм і національних стандартів; набуття навичок опрацювання та використання облікової інформації в управлінні.

Після вивчення дисципліни «Бухгалтерський облік» студенти повинні:

- знати предмет та елементи методу бухгалтерського обліку;
- знати загальні принципи організації облікового процесу;
- знати вимоги до форм і змісту первинного, аналітичного та синтетичного обліку.
- вміти відкривати рахунки бухгалтерського обліку і відображати на них господарські операції;
- вміти записувати кореспонденцію рахунків;
- вміти заповнювати первинні документи та реєстри бухгалтерського обліку;
- вміти за даними реєстрів бухгалтерського обліку складати фінансову звітність.

Практичні завдання з дисципліни «Бухгалтерський облік» виконуються студентами впродовж семестру відповідно до програми курсу з метою закріплення теоретичних знань. Тематика практичних занять наведена у табл.1. З незрозумілих питань курсу студент може

одержати консультацію викладача дисципліни і відповідні дні, за графіком, встановленим кафедрою обліку і аудиту.

Таблиця 1

Теми практичних занять з дисципліни «Бухгалтерський облік»

№ практичного заняття (ДФН)	Назва теми, яка розглядається на практичному занятті	Години	
	напрямок підготовки «Маркетинг»	МАР	МАР (інт.)
1	2	3	4
1	Тема 1. Загальна характеристика бухгалтерського обліку, його предмет і метод	2	-
2	Тема2. Бухгалтерський баланс	2	1
3	Тема3. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис	2	1
4	Тема 4. Оцінювання та калькуляція	2	-
5	Тема 5. Документація та інвентаризація, техніка і форми бухгалтерського обліку	2	-
6	Тема 6. Облік необоротних активів	2	1
7	Тема 7. Облік запасів	2	1
8	Тема 8. Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості	2	1
9	Тема 9. Облік фінансових інвестицій	2	-
10	Тема 10. Облік власного капіталу	2	1
11	Тема11. Облік зобов'язань	2	1
12	Тема 12. Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу	2	1
13	Тема 13. Облік витрат діяльності підприємства	2	1
14	Тема 14. Облік доходів і фінансових результатів	2	1
15	Тема 15. Фінансова звітність	2	-

Практичні завдання, запропоновані викладачем для вирішення на практичних заняттях, повинні бути належним чином оформленими в

окремому зошиті або на стандартних, скріплених у зшив, аркушах паперу (A4).

Важливим елементом навчального процесу при вивченні дисципліни «Бухгалтерський облік» є поточний контроль рівня знань студентів, що свідчить про засвоєння вивченого матеріалу, рівень підготовки студентів для виконання передбачених завдань. Поточний контроль здійснюється шляхом опитування студентів, проведення контрольних робіт, прийняття виконаних індивідуальних завдань та робіт на практичних заняттях.

Оцінці підлягають активність роботи студента протягом семестру при обговоренні теоретичних питань та вирішенні практичних завдань, рівень знань, продемонстрованих у відповідях на практичних заняттях.

1. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ СТУДЕНТАМ ЗА НАПРЯМОМ ПІДГОТОВКИ «МАРКЕТИНГ»

Практичне заняття № 1

Тема, що розглядається на практичному занятті:

► «Загальна характеристика бухгалтерського обліку, його предмет і метод»

Мета. Набуття практичних навиків з групування господарських засобів підприємства та джерел їх утворення за класифікаційними ознаками.

План практичного заняття

1. Роль бухгалтерського обліку в системі управління
2. Види господарського обліку
3. Предмет і об'єкти бухгалтерського обліку
4. Метод та методичні прийоми бухгалтерського обліку

Список рекомендованої літератури для підготовки до практичного заняття

1. Бухгалтерський фінансовий облік [текст] : підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів [Ф.Ф.

Бутинець та ін.]. — 8-ме вид., доп. і перероб. — Житомир : ПП «Рута», 2009. — 912 с.

2. Верхоглядова Н.І. Бухгалтерський фінансовий облік:теорія та практика: Навч.-практ. посібник – К. : «Центр учбової літератури», 2010. — 445 с.
3. Кундря-Висоцька О. Роль обліку в забезпеченні менеджменту інформацією прогнозного характеру / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://archive.nbu.gov.ua>
4. Лишиленко О.В. Бухгалтерський управлінський облік : [навч. посібник] / О.В. Лишиленко / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://townbookie.com>
5. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: Навч. посібник — К. : «Центр учбової літератури», 2008. — 528 с.
6. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. N996-XIV / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>

Завдання 1.

На підставі наведених нижче даних необхідно:

1. У примітці табл. 1 (гр. 4) проставити символи: А – активи, П – пасиви.
2. Згрупувати господарські засоби за їх складом і розміщенням (табл. 2).
3. Згрупувати джерела утворення господарських засобів (табл. 3).

Умова для виконання завдання

Таблиця 1

Наявність господарських засобів та джерел утворення станом на 01.01.20__ року

№ з/п	Господарські засоби і джерела їх утворення	Сума, грн.	Примітка
1	2	3	4
1.	Сейф	2 300	
2.	Дизельне паливо	10 000	
3.	Заборгованість підприємства постачальникам і підрядчикам	17 400	
4.	Бензин	8 700	
5.	Центральний склад	30 300	
6.	Короткострокові позики банку	79 900	
7.	Готова продукція	2 500	

8.	Каса	100
9.	Ліцензія	2 800
10.	Паливно-заправні колонки	6 000
11.	Заборгованість перед бюджетом	1 100
12.	Додатковий капітал	7 980
13.	Лінія каналізації	5 400
14.	Акумулятори	1 300
15.	Довгострокові позики	400 000
16.	Фарба	770
17.	Забезпечення виплат відпусток	5 080
18.	Виробничий станок	4 600
19.	Поточний рахунок	51 400
20.	Радіотелефон «Panasonic»	1 000
21.	Куплені напівфабрикати	800
22.	Заборгованість підзвітних осіб	50
23.	Насосна станція	8 700
24.	Моторне масло	1 200
25.	Водонапірна башта	18 400
26.	Цегла	2 500
27.	Вантажний автомобіль	28 000
28.	Короткострокові векселі одержані	3 380
29.	Легковий автомобіль	37 100
30.	Вапно	280
31.	Нерозподілені прибутки	3 000
32.	Склад готової продукції	10 700
33.	Мікроавтобус	90 500
34.	Заборгованість із заробітної плати	2 840
35.	Принтер	9 700
36.	Відра оцинковані	320
37.	Офісні меблі	53 200
38.	Пластикова вагонка	1 300
39.	Приміщення цеху 1	115 000
40.	Халати білі	700
41.	Приміщення цеху 2	230 000
42.	Статутний капітал	1 225 200
43.	Дизельне масло	1 800
44.	Заборгованість за одержаними авансами	16 900
45.	Виробниче обладнання	1 012 300
46.	Шпалери	2 800
47.	Заборгованість за відшкодуванням	500

	завданих підприємству збитків		
48.	Бідони з нержавіючої сталі	3 200	
49.	Причіп до автомобіля	33 000	
50.	Витрати майбутніх періодів	8 200	
51.	Трактор	4 700	
52.	Незавершене виробництво	135 300	
53.	Газонокосарка	13 200	
54.	Заборгованість за виданими авансами	12 700	
55.	Будівля їдальні	28 600	
56.	Заборгованість по ЄСВ	2 100	
57.	Бібліотечні фонди	2 300	
58.	Фільтр масляний	250	
59.	Додатковий капітал	60 000	
60.	Бочки, 30 л.	300	
61.	Довгострокові векселі видані	15 300	
62.	Копіювальний апарат	8 700	
63.	Заборгованість підприємству за нарахованими доходами	5 100	
64.	Резервний капітал	15 000	
65.	Заборгованість покупців	9 300	
66.	Комп'ютер	8 450	
67.	Розрахунки з різними дебіторами	11 800	
68.	Довгострокове зобов'язання з фінансової оренди	189 100	
69.	Доходи майбутніх періодів	3 300	
70.	Спеціальний одяг строком використання більше одного року	2 700	

Примітка. Загальна сума господарських засобів рівна сумі джерел їх утворення ($A=\Pi$)

Таблиця 2

Класифікація господарських засобів (активів)

Господарські засоби (активи)	Сума, грн.
I. Необоротні активи	
...	
II. Оборотні активи	
...	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	
...	
Всього активів	

Класифікація джерел утворення господарських засобів (пасивів)

Джерела утворення господарських засобів (пасиви)	Сума, грн.
I. Власний капітал	
...	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	
...	
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	
...	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	
...	
Всього пасивів	

Практичне заняття № 2

Тема, що розглядається на практичному занятті:

► «Бухгалтерський баланс»

Мета. Набуття практичних навиків зі складання Балансу.

План практичного заняття

1. Поняття балансу, його значення та використання в управлінні
2. Побудова балансу, актив і пасив
3. Статті балансу, їх групування і оцінка
4. Зміни в балансі, зумовлені господарськими операціями

Список рекомендованої літератури для підготовки до практичного заняття

1. Бухгалтерський фінансовий облік [текст] : підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів [Ф.Ф. Бутинець та ін.]. — 8-ме вид., доп. і перероб. — Житомир : ПП «Рута», 2009. — 912 с.

2. Верхоглядова Н.І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика: Навч.-практ. посібник – К. : «Центр учбової літератури», 2010. — 445 с.
3. Стельмашук А.М. Бухгалтерський облік: Навч. Посібник/ А.М.Стельмашук, П.С.Сопко – К. : «Центр учбової літератури», 2007. — 338 с.
4. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
5. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. N996-XIV / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>

Практичні завдання

Завдання 1.

1. Скласти Баланс (табл. 4) за нижче наведеними даними (табл. 5).
2. Підрахувати валюту балансу.

Таблиця 4

БАЛАНС

за _____ 20__ р.

Актив	Сума, грн.	Пасив	Сума, грн.

Таблиця 5

Вихідні дані

№ з/п	Господарські засоби і джерела їх утворення	Сума, грн.
1	2	3
1.	Статутний капітал	100254
2.	Програмне забезпечення для ведення бухгалтерського обліку	3240
	знос	1620
3.	Запасні частини	2203
4.	Готова продукція	27100
5.	Орендна плата, перерахована за I квартал наступного року	2450
6.	Нерозподілений прибуток	102478
7.	Заборгованість покупців	13500
8.	Заборгованість підзвітним особам	3804
9.	Офісні меблі	7554

	знос	1889
10.	Товари	53200
11.	Фінансова допомога, надана іншому підприємству на зворотній основі на термін 3 роки	20000
12.	Заборгованість вітчизняним постачальникам	43800
13.	Основні матеріали	19558
14.	Допоміжні матеріали	4225
15.	Бланки суворого обліку	254
16.	Кошти на поточному рахунку	32592
17.	Короткострокова позика	60000
18.	Телефонний апарат	1485
19.	Бензин	386
20.	Кошти в касі	584
21.	Заборгованість із заробітної плати	10700
22.	Виробниче обладнання	74223
	знос	23280
23.	Кошти, перераховані для придбання іноземної валюти	62100
24.	Поштові марки	254
25.	Заборгованість з єдиного соціального внеску	5585
26.	Легковий автомобіль	25025
	знос	4710
27.	Персональний комп'ютер	6360
	знос	1590
28.	Капітальне будівництво	24810
29.	Додатково вкладений капітал	22000
30.	Заборгованість іншому підприємству за отримані послуги	1633
31.	Калькулятори	240

Завдання 2.

1. На підставі господарських операцій (табл. 6) визначити тип балансових змін.
2. Пояснити в якому разі валюта балансу буде змінюватись або залишатиметься без змін.

Таблиця 6

Господарські операції

№ з/п	Зміст господарських операцій	Тип балансових змін
1.	Надійшли кошти в касу з поточного рахунку для	

	видачі у під звіт	
2.	Перераховано кошти з поточного рахунку постачальникам за отримані товари	
3.	Оприбутковано готову продукцію на склад з виробництва	
4.	За рахунок прибутку створено резервний капітал	
5.	Списано сировину на виробництво готової продукції	
6.	Утримано із заробітної плати ЄСВ	
7.	Списано будівельні матеріали на капітальне будівництво	
8.	За рахунок коштів поточного рахунку погашено короткострокову позику банку	

Практичне заняття № 3

Тема, що розглядається на практичному занятті:

«Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис»

Мета. Набуття практичних навиків зі складання бухгалтерських проведення, відкриття рахунків бухгалтерського обліку, відображення на них господарських операцій та підрахунку оборотів і кінцевих залишків.

План практичного заняття

1. Поняття про рахунки, їх призначення і будова
2. Подвійний запис, його зміст і контрольне значення
3. Рахунки синтетичного і аналітичного обліку
4. Оборотні відомості, їхні види, порядок складання
5. План рахунків бухгалтерського обліку

Список рекомендованої літератури для підготовки до практичного заняття

1. Бухгалтерський фінансовий облік [текст] : підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів [Ф.Ф. Бутинець та ін.]. — 8-ме вид., доп. і перероб. — Житомир : ПП «Рута», 2009. — 912 с.
2. Верхоглядова Н.І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика : Навч.-практ. посібник — К. : «Центр учбової літератури», 2010. — 445 с.

3. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. N996-XIV / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
5. Стельмахук А.М. Бухгалтерський облік: Навч. Посібник/ А.М.Стельмахук, П.С.Сопко — К. : «Центр учбової літератури», 2007. — 338 с.

Практичні завдання

Завдання 1.

1. За залишками станом на 31 грудня 20__ року (табл. 7) відкрити рахунки синтетичного обліку.
2. На підставі журналу господарських операцій (табл. 8) скласти бухгалтерські проведення і здійснити рознесення господарських операцій на синтетичні рахунки.
3. Підрахувати за рахунками обороти за місяць і вивести залишки станом на 31 січня 20__ року.
4. Скласти оборотно-сальдову відомість за рахунками синтетичного обліку (табл. 9).
5. Сформувати баланс на 31 січня 20__ року за даними оборотно-сальдової відомості.

Таблиця 7

Відомість залишків на рахунках синтетичного обліку станом на 31 грудня 20__ р.

№ рах.	Назва рахунка	Сума, грн.
1	2	3
10	Основні засоби	125 000
13	Знос основних засобів	25 000
20	Виробничі запаси	23 000
23	Виробництво	4 000
27	Готова продукція	3 000
30	Каса	200
31	Рахунки в банках	59 600
40	Статутний капітал	120 000
43	Резервний капітал	9 800
60	Короткострокова позика банку	30 000
63	Розрахунки з постачальниками і підрядниками	18 000

Таблиця 8

**Журнал реєстрації господарських операцій
за січень 20__ р.**

№ з/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
			Дебет	Кредит
1	2	3	4	5
1.	Надійшли виробничі запаси від постачальника	12 000		
2.	Перераховано з поточного рахунку постачальникам кошти за виробничі запаси	12 000		
3.	Відпущено у виробництво виробничі запаси	14 000		
4.	Нараховано заробітну плату працівникам основного виробництва	20 000		
5.	Отримано в касу готівку з поточного рахунку для виплати заробітної плати	32 000		
6.	Видано з каси заробітну плату працівникам	31 000		
7.	Повернуто з каси на поточний рахунок невидану заробітну плату	1 000		
8.	Погашено короткострокову позику банку з поточного рахунку	7 000		
9.	Погашено з поточного рахунку заборгованість перед постачальниками	4 000		
10.	Видано з каси кошти у під звіт на господарські потреби	100		

Рахунки синтетичного обліку (Приклад)

Д-т 10 «Основні засоби» К-т

С-до поч. 125000	
---------------------	--

Д-т 13 «Знос основних засобів» К-т

	С-до поч. 25000
--	--------------------

 Національний університет водного господарства та природокористування	
Об. д-т	Об. к-т
С-до кін.	

Об. д-т	Об. к-т
	С-до кін.

Таблиця 9

Оборотно-сальдова відомість за синтетичними рахунками за січень 20__ р.

№ рах.	Назва рахунка	Сальдо на 31.12		Обороти за місяць		Сальдо на 31.01	
		Д-т	К-т	Д-т	К-т	Д-т	К-т
1	2	3	4	5	6	7	8
10	Основні засоби	125000	–	–	–	125000	–
13	Знос основних засобів		25000	–	–		25000
...	...						
Всього							

Практичне заняття № 4

Тема, що розглядається на практичному занятті:

▶ «Оцінювання та калькуляція»

Мета. Навчитись застосовувати два прийоми калькулювання: просте сумування різних затрат та комплекс математичних дій за допомогою різних розподільчо-розрахункових процедур.

План практичного заняття

1. Сутність вимірювання та види вимірників
2. Оцінювання як прийом бухгалтерського обліку
3. Калькулювання як прийом вартісного вимірювання в бухгалтерському обліку

**Список рекомендованої літератури
для підготовки до практичного заняття**

1. Бухгалтерський фінансовий облік [текст] : підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів [Ф.Ф. Бутинець та ін.]. — 8-ме вид., доп. і перероб. — Житомир : ПП «Рута», 2009. — 912 с.
2. Верхоглядова Н.І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика : Навч.-практ. посібник — К. : «Центр учбової літератури», 2010. — 445 с.
3. Кундря-Висоцька О. Роль обліку в забезпеченні менеджменту інформацією прогнозного характеру / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://archive.nbuv.gov.ua>
4. Лишиленко О.В. Бухгалтерський управлінський облік : [навч. посібник] / О.В. Лишиленко / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://townbookie.com>
5. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік : Навч. посібник — К. : «Центр учбової літератури», 2008. — 528 с.
6. Про Інструкцію по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків від 11.08.1994 р. №69 / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>

Практичні завдання

Завдання 1.

Консервний завод придбав у постачальника 3 000 кг капусти по 1,00 грн. за 1 кг. Перевезення, навантаження та розвантаження було здійснено транспортно-експедиційною організацією, за що сплачено 360 грн.

Визначити собівартість 1 кг капусти на консервному заводі.

Завдання 2.

Консервний завод придбав у постачальника 1 500 кг капусти по 1,00 грн. за 1 кг та 1 500 кг моркви по 1,50 грн. за 1 кг. Перевезення, навантаження та розвантаження було здійснено транспортно-експедиційною організацією, за що сплачено 360 грн.

Визначити собівартість 1 кг капусти та 1 кг моркви на консервному заводі.

Завдання 3.

Визначити собівартість однієї порції страви (виробу) кухні та ціни її продажу. Розрахунок провести в табл. 10.

Калькуляційна карта

Найменування страви Салат «Каприз»

№ з/п	Найменування продуктів	Норма, кг	Ціна, грн.	Сума, грн.
1	2	3	4	5
1.	Листя салату	7,0	120,00	?
2.	Сир «Моцарелла»	3,0	600,00	?
3.	Горіх кедровий	1,2	200,00	?
4.	Виноград	2,0	70,00	?
5.	Сіль	0,3	4,00	?
6.	Лимонний сік	0,5	20,00	?
7.	Оливкова олія	1,0	90,00	?
Загальна вартість набору продуктів на 100 страв		×	×	?
Ціна продажу однієї страви, грн.		?		
Вихід у готовому вигляді однієї страви, г		150		

Практичне заняття № 5

Тема, що розглядається на практичному занятті:

- «Документація та інвентаризація, техніка і форми бухгалтерського обліку»

Мета. Набути практичних навиків зі складання первинних документів. Вміти працювати з нормативними документами.

План практичного заняття

1. Визначення первинного документа, класифікація документів, їх структура, вимоги до складання
2. Документообіг і його організація
3. Суть і значення інвентаризації, її види, порядок проведення, виведення та відображення результатів в бухгалтерському обліку.
4. Облікові реєстри та їх класифікація
5. Способи виправлення помилок в облікових записах
6. Форми бухгалтерського обліку

Список рекомендованої літератури для підготовки до практичного заняття

1. Про Інструкцію по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків від 11.08.1994 р. N69 / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>
2. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку : Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. N88 / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Про затвердження типових форм первинного обліку : Наказ Міністерства статистики України від 29.12.1995 р. N352 / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://www.uazakon.com>
4. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку : Наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. N356 / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.nau.ua>
5. Стельмахук А.М. Бухгалтерський облік : Навч. посібник / А.М.Стельмахук, П.С.Сопко — К. : «Центр учбової літератури», 2007. — 338 с.

Практичні завдання

Завдання 1.

На підставі вихідної інформації та відомостей про підприємства, що беруть участь в господарських операціях (табл. 11) скласти первинні документи:

- рахунок;
- платіжне доручення.

Таблиця 11

Додаткові дані про підприємства

Реквізити ТОВ «Альфа»	
1	2
Юридична та фактична адреса	м. Рівне, вул. Пухова, 25
поточний рахунок	№ 26005248883001 в РФ КБ «Приватбанк», м. Рівне
код банку	333391
код за ЄДРПОУ	13973796
індивідуальний податковий номер	128177417160
номер свідоцтва про реєстрацію	24912583

платника ПДВ	
Реквізити ТОВ «Омега»	
Юридична та фактична адреса	смт. Любомирка, Рівненська область, Рівненський район
поточний рахунок	№ 26002592152103 в РФ КБ «Аваль», м. Рівне
код банку	322015
код за ЄДРПОУ	30563740
індивідуальний податковий номер	193348413135
номер свідоцтва про реєстрацію платника ПДВ	18322091

Вихідна інформація

Рахунок № 121 від 02.09.20__ р. про одержання у ТОВ «Альфа» на основі договору-замовлення № 311 від 20.08.20__ року:

- лаку для паркету – 100 банок за ціною 60,00 грн. за 1 банку (без ПДВ);
- шпалер – 200 рулонів за ціною 200,00 грн. за 1 рулон (без ПДВ);
- фарби олійної білої – 100 банок за ціною 30,00 грн. за 1 банку (без ПДВ).

Платіжне доручення № 211 від 03.09.20__ р. ТОВ «Омега» здійснило оплату з поточного рахунка заборгованості ТОВ «Альфа» за поставлені матеріали згідно рахунка № 121 від 02.09.20__ р. на суму 58800,00 грн. в т. ч. ПДВ.

Завдання 2.

Серед наведених нижче позицій виділити завдання інвентаризації, що передбачені Інструкцією по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків від 11.08.94 р. № 69.

Прокоментувати кожне із зазначених завдань:

- 1) запобігання негативним явищам у діяльності підприємства;
- 2) виявлення стану зобов'язань, встановлення фактичної наявності або підтвердження дебіторської заборгованості;
- 3) виявлення і усунення фактів безгосподарності та безвідповідальності, виявлення резервів матеріальних ресурсів, застосування заходів щодо їх використання;
- 4) аналіз причин виникнення відхилень від облікових даних;

5) забезпечення контролю за наявністю і станом майна, його рухом, використанням матеріальних, фінансових, нематеріальних, природних та енергоресурсів у відповідності з затвердженими нормами, планом тощо;

б) створення умов, які роблять неможливими повторення недоліків;

7) виявлення майна, що втратило свою якість, зіпсованого, невикористаного і непотрібного у господарстві, а також того, що знаходиться поза обліком;

8) встановлення реального фізичного стану (ступінь зносу) і оцінки основних засобів та інших засобів праці, що обліковуються на балансі.

Практичне заняття № 6

Тема, що розглядаються на практичному занятті:

▶ «Облік необоротних активів»

Мета. Набути практичних навиків з відображення в обліку операцій з руху необоротних активів та нарахування амортизації за різними методами.

План практичного заняття

1. Визначення та класифікація необоротних активів
2. Основні засоби, їх класифікація та оцінка
3. Документування операцій з основними засобами
4. Синтетичний та аналітичний облік основних засобів
5. Нематеріальні активи, їх класифікація, синтетичний і аналітичний облік

Список рекомендованої літератури для підготовки до практичного заняття

1. Бухгалтерський фінансовий облік [текст] : підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів [Ф.Ф. Бутинець та ін.]. — 8-ме вид., доп. і перероб. — Житомир : ПП «Рута», 2009. — 912 с.
2. Верхоглядова Н.І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика : Навч.-практ. посібник — К. : «Центр учбової літератури», 2010. — 445 с.

3. Лишилєнко О.В. Бухгалтерський облік : Навч. посібник — К. : «Центр учбової літератури», 2008. — 528 с.
4. Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 року N2755-VI / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
5. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
6. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів : Наказ Міністерства фінансів України від 30.09.2003 р. N561 / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>

Практичні завдання

Завдання 1.

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку (табл. 12) витрати з придбання приватним підприємством обладнання на умовах попередньої оплати:

- вартість обладнання в сумі 120000 грн, в т.ч. ПДВ 20000 грн.
  - послуги з транспортування обладнання – 180 грн., в т.ч. ПДВ – 30 грн.
  - послуги з монтажу обладнання – 600 грн, в т.ч. ПДВ – 100 грн.
- Об'єкт зарахований до складу основних засобів.

Таблиця 12

Облік придбання обладнання на умовах попередньої оплати

№ з/п	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5

Завдання 2.

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку (табл. 13) придбання малоцінних необоротних матеріальних активів:

- письмові столи в кількості 5 штук за ціною 1140 грн., ПДВ – 20%;
- стільці в кількості 5 штук за ціною 160 грн., ПДВ – 20%;
- книжкова шафа за ціною 1250 грн., ПДВ – 20%;
- полиці для книг в кількості 10 штук за ціною 200 грн., ПДВ – 20%.

Вартість перевезення сторонньою організацією становить 90 грн., ПДВ – 20%.

Таблиця 13

Облік придбання малоцінних необоротних матеріальних активів

№ з/п	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5

Завдання 3.

Підприємство придбало виробниче обладнання первісною вартістю 330 000 грн. Загальний розрахунковий обсяг виробництва визначений підприємством у розмірі 1600000 одиниць. Фактичний обсяг виробництва становив:

- 1-й рік – 320000;
- 2-й рік – 400000;
- 3-й рік – 350000;
- 4-й рік – 280000;
- 5-й рік – 250000.

Ліквідаційна вартість обладнання після його експлуатації за попередніми оцінками може скласти 10000 грн. Передбачуваний строк корисного використання складе 4 роки.

Визначити щорічну суму амортизаційних відрахувань, суму накопиченої амортизації та балансову вартість об'єкта основних засобів, використовуючи всі можливі методи нарахування амортизації.

Завдання 4.

Станом на 31 грудня первинна вартість об'єкта основних засобів склала 100000 гривень. Накопичений знос – 40000 грн. Об'єкт придбано 2 січня.

Підприємство використовує прямолінійний метод нарахування амортизації, ліквідаційної вартості немає. Строк корисного використання 5 років. Підприємство прийняло рішення обліковувати

основні засоби за переоціненою вартістю. Справедлива вартість об'єкта на 31.12 склала:

- 72000 грн;
- 50000 грн.

Переоцінити об'єкт основних засобів і зробити необхідні бухгалтерські записи.

Завдання 5.

В результаті аварії верстат став непридатним і було прийнято рішення про його ліквідацію. Витрати на демонтаж і розбирання верстата склали 860 грн. Після розбирання залишилися деталі, які можуть бути ще використані (на суму 450 грн.). Первинна вартість верстата 17300 грн., сума накопиченого зносу 5600 грн.

Відобразити господарські операції в журналі господарських операцій та визначити фінансовий результат від ліквідації.

Завдання 6.

Підприємство прийняло рішення реалізувати верстат за 18000 грн. Первинна вартість верстата 17300 грн., сума накопиченого зносу 5600 грн. Відобразити дану операцію на рахунках бухгалтерського обліку.

Завдання 7.

Підприємство придбало комп'ютерну програму на умовах попередньої оплати. Вартість придбання складає 2400 грн., в т. ч. ПДВ 400 грн.

Витрати з встановлення програми становлять 600 грн., в т.ч. ПДВ 100 грн. З урахуванням всіх обставин згідно з наказом по підприємству строк корисного використання даної програми становить 5 років. Планується (є письмова згода іншого підприємства у вигляді листа), що при досягненні залишкової вартості комп'ютерної програми 500 грн. вона буде реалізована.

Відобразити дану операцію на рахунках бухгалтерського обліку.

Практичне заняття № 7

Тема, що розглядається на практичному занятті:

► «Облік запасів»

Мета. Набути практичних навиків із визначення первісної вартості виробничих запасів та застосування різних методів оцінки списання запасів.

План практичного заняття

1. Визначення запасів та їх класифікація
2. Облікова оцінка запасів
3. Документування операцій руху запасів
4. Синтетичний та аналітичний облік запасів
5. Облік МШП

Список рекомендованої літератури для підготовки до практичного заняття

1. Бухгалтерський фінансовий облік [текст] : підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів [Ф.Ф. Бутинець та ін.]. — 8-ме вид., доп. і перероб. — Житомир : ПП «Рута», 2009. — 912 с.
2. Верхоглядова Н.І. Бухгалтерський фінансовий облік:теорія та практика : Навч.-практ. посібник — К. : «Центр учбової літератури», 2010. — 445 с.
3. Лишиленко О.В. Бухгалтерський управлінський облік : [навч. посібник] / О.В. Лишиленко / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://townbookie.com>
4. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: Навч. посібник — К. : «Центр учбової літератури», 2008. — 528 с.
5. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
6. Про затвердження типових форм первинного обліку : Наказ Міністерства статистики України від 29.12.1995 р. N352 / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://www.uazakon.com>
7. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування : Наказ Міністерства фінансів України від 21.12.1999 р. за N892/4185 / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
8. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів : Наказ Міністерства фінансів України від 10.01.2007 р. N2 / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>

Завдання 1.

Підприємством згідно з договором купівлі-продажу придбаний ліс-кругляк для виготовлення меблів. Вартість лісу за договором з

постачальником – 4500 грн., крім того ПДВ – 900 грн. Сума витрат, пов'язаних з придбанням складала:

- витрати на вантажно-розвантажувальні роботи, виконані силами сторонніх організацій та працівниками підприємства 300 грн (ПДВ – 60 грн) і 50 грн. відповідно;
- інформаційні послуги з пошуку лісу сторонніми організаціями – 80 грн (ПДВ – 16 грн);
- транспортні витрати на доставку лісу на склад підприємства сторонніми організаціями та транспортом підприємства – 150 грн (ПДВ – 30 грн.) і 90 грн. відповідно;
- заробітна плата експедитора – 150 грн.;
- витрати на розпилювання лісу та його сушіння власними силами підприємства – 500 грн.

Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку. Визначити первісну вартість придбаного лісу.

Завдання 2.

Залишок матеріалів на складі підприємства на початок місяця становить 8 од. по 36 грн. за одиницю та 9 од. по 30 грн. за одиницю.

Надійшло за місяць від постачальників:

- 1 квітня – 7 од. по 35 грн. за одиницю;
- 3 квітня – 5 од. по 40 грн. за одиницю;
- 20 квітня – 10 од. по 37 грн. за одиницю.

Інвентаризацією на кінець місяця встановлено залишок матеріалів на складі у кількості 20 одиниць.

Визначити собівартість витрачених матеріалів та залишок на кінець місяця, використовуючи методи *середньозваженої собівартості* та *ФІФО*.

Завдання 3.

На початок місяця підприємство на обліку має залишок пального для спеціальних автомобілів, що використовуються в процесі надання послуг:

- 5 т А-92 обліковою вартістю 25000 грн.

Для забезпечення діяльності підприємства закуповує пальне для спеціальних автомобілів:

- 01.10 придбано 10 т А-92 за ціною 6000 грн. / т (у т.ч. ПДВ);
- 10.10 придбано 5 т А-92 за ціною 5400 грн. / т (у т.ч. ПДВ);

– 20.10 придбано 8 т А-92 за ціною 4800 грн. / т (у т.ч. ПДВ).

У звітному періоді оформлено акт на використання 19 т пального.

Визначити собівартість витраченого пального та залишок на кінець місяця, використовуючи методи *середньозваженої собівартості* та *ФІФО*.

Практичне заняття № 8

Тема, що розглядається на практичному занятті:

► «Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості»

Мета. Набути практичних навиків із створення резерву сумнівних боргів, та відображення на рахунках бухгалтерського обліку операцій з руху коштів на поточному рахунку та дебіторської заборгованості.

План практичного заняття

1. Облік операцій на розрахунковому, валютному та інших рахунках в банку
2. Облік розрахунків з підзвітними особами
3. Облік дебіторської заборгованості

Практичні завдання

Завдання 1.

Визначити кореспонденцію рахунків по господарських операціях зазначених в Журналі реєстрації господарських операцій (табл. 14.). Підрахувати залишок на поточному рахунку на кінець місяця. Початковий залишок становить – 250000 грн.

Таблиця 14

Журнал реєстрації господарських операцій

Дата	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5
1.03	Надійшли гроші з поточного рахунку в касу для видачі заробітної плати			20000
5.03	Погашена заборгованість перед постачальником			5000
15.03	Погашена заборгованість перед			8000

1 рік	45000	3000	500		1500		50000
2 рік	35000	4000		3000	2000	1000	45000
3 рік	50000	4000	3000		500	2000	59500
Всього	130000	11000	3500	3000	4000	3000	154500

Таблиця 16

Дані про наявність безнадійної дебіторської заборгованості за 3 роки

Роки	Дебіторська заборгованість, термін оплати якої не настав	Прострочена дебіторська заборгованість					Всього
		1-30 днів	31-60 днів	61-90 днів	91-120 днів	більше 120 днів	
1	2	3	4	5	6	7	8
1 рік	-	-	-	-	800	-	800
2 рік	-	-	-	-	-	1000	1000
3 рік	-	-	-	-	500	1000	1500
Всього	-	-	-	-	1300	2000	3300

Практичне заняття № 9

Тема, що розглядається на практичному занятті:

► «Облік фінансових інвестицій»

Мета. Засвоїти терміни, що наведені в П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції». Набути практичних навиків з визначення балансової вартості фінансових інвестицій і відображенням операцій на рахунках бухгалтерського обліку та здійсненням розрахунку амортизації дисконту та премії за інвестиціями в облігації.

План практичного заняття

1. Інвестиції: поняття та оцінка
2. Облік довгострокових фінансових інвестицій
3. Облік поточних фінансових інвестицій

Список рекомендованої літератури

для підготовки до практичного заняття

1. Бухгалтерський фінансовий облік [текст] : підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів [Ф.Ф. Бутинець та ін.]. — 8-ме вид., доп. і перероб. — Житомир : ПП «Рута», 2009. — 912 с.
2. Верхоглядова Н.І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика: Навч.-практ. посібник — К. : «Центр учбової літератури», 2010. — 445 с.
3. Кундря-Висоцька О. Роль обліку в забезпеченні менеджменту інформацією прогнозного характеру / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://archive.nbuv.gov.ua>
4. Лишиленко О.В. Бухгалтерський управлінський облік : [навч. посібник] / О.В. Лишиленко / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://townbookie.com>
5. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>

Практичні завдання

Завдання 1.

Знайти відповідне визначення для кожного наведеного терміну (табл. 17).

Таблиця 17

Терміни та їх визначення

№ з/п	Термін	Визначення	
1	2	3	
1.	Суттєвий вплив	А	розподіл контролю за господарською діяльністю відповідно до угоди про ведення спільної діяльності
2.	Ефективна ставка відсотка	Б	собівартість фінансової інвестиції з урахуванням часткового її списання внаслідок зменшення корисності, яка збільшена (зменшена) на суму накопиченої амортизації дисконту (премії)
3.	Ринкова вартість фінансової інвестиції	В	господарська діяльність з створенням або без створення юридичної особи, яка є об'єктом спільного контролю двох або більше сторін відповідно до письмової угоди між ними

4.	Спільна діяльність	Г	сума, яку можна отримати від продажу фінансової інвестиції на активному ринку
5.	Метод ефективної ставки відсотка	Д	повноваження брати участь у прийнятті рішень з фінансової, господарської та комерційної політики об'єкта інвестування без здійснення контролю цієї політики
6.	Спільний контроль	Е	учасники спільної діяльності зі створенням юридичної особи (спільного підприємства), які здійснюють контроль за її діяльністю
7.	Контрольні учасники	Є	метод нарахування амортизації дисконту або премії, за яким сума амортизації визначається як різниця між доходом за фіксованою ставкою відсотка і добутком ефективної ставки та амортизованої вартості на початок періоду, за який нараховується відсоток
8.	Амортизована собівартість фінансової інвестиції	Ж	ставка відсотка, що визначається діленням суми річного відсотка та дисконту (або різниці річного відсотка та премії) на середню величину собівартості інвестиції (або зобов'язання) та вартості її погашення

Завдання 2.

У грудні 2011 року підприємство А придбало 1000 акцій підприємства Б за номінальною вартістю 4 грн. кожна, усього на суму 40000 грн. Відомо, що акції, які утримуються підприємством А, становлять 40% статутного капіталу підприємства Б. У 2012 році підприємство Б отримало чистий прибуток у розмірі 30000 грн. і оголосило про виплату дивідендів у розмірі 10000 грн.

Визначити балансову вартість фінансової інвестиції підприємства А станом на 2011 і 2012 рр. та зробити необхідні бухгалтерські записи.

Завдання 3.

Підприємство 5 січня 2010 року придбало облігації номінальною вартістю 60000 грн. за 56280 грн. Фіксована ставка відсотка за облігацією встановлена 9 процентів річних. Дата погашення облігації відбудеться через 5 років. Виплата відсотка здійснюється щорічно в кінці року.

Визначити дисконт, номінальну суму відсотка, ефективну ставку відсотка. Розрахунок узагальнити в табл. 18.

Розрахунок амортизації дисконту за інвестиціями в облигації

Дата	Номинальна сума відсотка, грн.	Сума відсотка за ефективно ю ставкою, грн.*	Сума амортизації дисконту, грн. (гр. 3 - гр. 2)	Амортизована собівартість інвестиції, грн.**
1	2	3	4	5
05.01.2010				56280
31.12.2010				
31.12.2011				
31.12.2012				
31.12.2013				
31.12.2014				

Завдання 4.

Облігації номінальною вартістю 60000 грн. придбані 5 січня 2010 року за 62020 грн. Фіксована ставка відсотка за облигаціями встановлена 9 процентів річних. Погашення облигації відбудеться через 5 років. Виплата відсотка здійснюється щорічно в кінці року

Визначити премію, номінальну суму відсотка, ефективну ставку відсотка. Розрахунок узагальнити в табл. 19.

Таблиця 19

Розрахунок амортизації премії за інвестиціями в облигації

Дата	Номинальна сума відсотка, грн.	Сума відсотка за ефективно ю ставкою, грн.*	Сума амортизації премії, грн. (гр. 2 - гр. 3)	Амортизована собівартість інвестиції, грн.***
1	2	3	4	5
05.01.2010				62020
31.12.2010				
31.12.2011				
31.12.2012				
31.12.2013				
31.12.2014				

Примітка.

* Визначається як добуток вартості інвестицій на попередню дату та ефективною ставки відсотка.

** Визначається додаванням вартості інвестицій на попередню дату і суми амортизації дисконту за звітний період.

*** Визначається як різниця між вартістю інвестицій на попередню дату і сумою амортизації премії за звітний період.

Практичне заняття № 10

Тема, що розглядається на практичному занятті:

► «Облік власного капіталу»

Мета. Набути практичних навиків з визначення кореспонденції рахунків з обліку власного капіталу та первинних документів, що є підставою збільшення або зменшення складових власного капіталу.

План практичного заняття

1. Капітал та його складові
2. Бухгалтерський облік статутного капіталу
3. Облік акціонерного капіталу

Список рекомендованої літератури для підготовки до практичного заняття

1. Бухгалтерський фінансовий облік [текст] : підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів [Ф.Ф. Бутинець та ін.]. — 8-ме вид., доп. і перероб. — Житомир : ПП «Рута», 2009. — 912 с.
2. Верхоглядова Н.І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика : Навч.-практ. посібник – К. : «Центр учбової літератури», 2010. — 445 с.
3. Лишиленко О.В. Бухгалтерський управлінський облік : [навч. посібник] / О.В. Лишиленко / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://townbookie.com>
4. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: Навч. посібник. — К. : «Центр учбової літератури», 2008. — 528 с.
5. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку : Наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. N356 / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.nau.ua>

6. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>

Практичні завдання

Завдання 1.

17 травня засновниками отримане свідоцтво про державну реєстрацію акціонерного товариства «Світ» із статутним фондом 100000 грн. (умовно). Прийнято рішення про випуск 2000 простих іменних акцій номінальною вартістю – 50 грн. кожна. З 1 червня об’явлена відкрита підписка на акції. В червні в оплату передплати на акції надійшли активи на суму 88000 грн., в тому числі:

- основні засоби – 45000 грн.;
- об’єкти незавершеного будівництва – 8000 грн.;
- нематеріальні активи – 3000 грн.;
- виробничі запаси – 12500 грн.;
- грошові кошти в національній валюті – 19500 грн. в т.ч. каса – 500 грн., поточний рахунок – 19000 грн.

Відобразити господарські операції в бухгалтерському обліку, скласти вступний баланс.

Завдання 2.

Сформулювати зміст господарських операцій та вказати первинні документи на підставі наведеної кореспонденції рахунків (табл. 20).

Таблиця 20

I варіант			II варіант		
№ з/п	Дебет	Кредит	№ з/п	Дебет	Кредит
1.	46	40	1.	30	41
2.	451	311	2.	41	44
3.	421	451	3.	67	41
4.	443	40	4.	311	451
5.	46	311	5.	46	441
6.	423	441	6.	441	672
7.	44	43	7.	131	441
8.	424	745	8.	441	671
9.	202	425	9.	97	105
10.	205	46	10.	791	441

Тема, що розглядається на практичному занятті:

«Облік зобов'язань»

Мета. Набути практичних навиків з визначення кореспонденції рахунків з обліку зобов'язань та первинних документів, що є підставою для їх виникнення та списання.

План практичного заняття

1. Поняття зобов'язань, їх класифікація
2. Облік довгострокових зобов'язань
3. Облік поточних зобов'язань

Список рекомендованої літератури для підготовки до практичного заняття

1. Бухгалтерський фінансовий облік [текст] : підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів [Ф.Ф. Бутинець та ін.]. — 8-ме вид., доп. і перероб. — Житомир : ПП «Рута», 2009. — 912 с.
2. Верхоглядова Н.І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика : Навч.-практ. Посібник. — К. : «Центр учбової літератури», 2010. — 445 с.
3. Лишиленко О.В. Бухгалтерський управлінський облік : [навч. посібник] / О.В. Лишиленко / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://townbookie.com>
4. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: Навч. посібник – К. : «Центр учбової літератури», 2008. — 528 с.
5. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку : Наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. N356 / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.nau.ua>
6. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
7. Про затвердження Інструкції про службові відрядження в межах України та за кордон : Наказ Міністерства фінансів України від 13.03.1998 р. N59 (в редакції від 31.08.2012) / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>

Практичні завдання

Завдання 1.

01.09.20__ року підприємство «Максимум» отримало від банку кредит у розмірі 50000 грн. строком на 6 місяців під 16% річних для закупівлі партії товару. За умовами кредитного договору сума кредиту перераховується на поточний рахунок підприємства, відсотки за кредит нараховуються і сплачуються щомісяця. Основна сума кредиту повинна бути повернена в кінці терміну дії кредитного договору.

Розрахувати суму відсотків за місяць. Відобразити в обліку господарські операції за допомогою бухгалтерських проводок (табл. 21).

Таблиця 21

Журнал реєстрації господарських операцій

№ з/п	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5

Завдання 2.

У звітному періоді підприємство нарахувало та сплатило такі податки, збори та обов'язкові платежі:

- збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства в сумі 500 грн.;
- податок на прибуток в сумі 2500 грн.;
- податок з доходів фізичних осіб в сумі 1250 грн.;
- фінансові санкції, нараховані податковими органами за порушення податкового законодавства за результатами перевірки, в сумі 1800 грн.

Відобразити в обліку господарські операції за допомогою бухгалтерських проводок (табл. 21).

Завдання 3.

Торгівельне підприємство отримало від постачальника товари на суму 36000 грн. в т.ч. ПДВ на умовах попередньої оплати. Товари оприбутковано на склад. Торгівельне підприємство провело розрахунок безготівковим шляхом за рахунок коштів іншого рахунку в банку.

Відобразити в обліку господарські операції за допомогою бухгалтерських проводок. Зазначити первинний документ на підставі якого була здійснена господарська операція (табл. 22).

Таблиця 22

Журнал реєстрації господарських операцій

№ з/п	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків		Сума, грн	Первинний документ
		Дебет	Кредит		
1	2	3	4	5	6

Практичне заняття № 12

Тема, що розглядається на практичному занятті:

▶ «Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу»

Мета. Набути практичних навиків з нарахування заробітної плати, проведення відрахувань і обов'язкових утримань та відображення даних операцій на рахунках бухгалтерського обліку.

План практичного заняття

1. Організація оплати праці. Види заробітної плати. Форми і системи оплати праці
2. Облік використання робочого часу та виробітку
3. Облік нарахування та утримань із заробітної плати
4. Облік єдиного соціального внеску

Список рекомендованої літератури для підготовки до практичного заняття

1. Бухгалтерський фінансовий облік [текст] : підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів [Ф.Ф. Бутинець та ін.]. — 8-ме вид., доп. і перероб. — Житомир : ПП «Рута», 2009. — 912 с.

2. Верхоглядова Н.І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика : Навч.-практ. посібник — К. : «Центр учбової літератури», 2010. — 445 с.
3. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: Навч. посібник. — К. : «Центр учбової літератури», 2008. — 528 с.
4. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку : Наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. N356 / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.nau.ua>
5. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
6. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 р. N2464-IV / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>

Практичні завдання

Завдання 1.

На підприємстві за звітний місяць нарахована заробітна плата:

- працівникам основного виробництва в сумі 280000 грн., в тому числі податок з доходів фізичних осіб – 56000 грн.
- адміністративному персоналу в сумі 50000 грн., в тому числі податок з доходів фізичних осіб – 10000 грн.
- працівникам збуту в сумі 10000 грн., в тому числі податок з доходів фізичних осіб – 2000 грн.

Клас професійного ризику виробництва – 49 (ставка ЄСВ – 38,28%).

Відобразити господарські операції з нарахування заробітної плати, відрахувань та обов'язкових утримань на рахунках бухгалтерського обліку в Журналі реєстрації господарських операцій (табл. 23).

Таблиця 23

Журнал реєстрації господарських операцій

№ з/п	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5

Завдання 2.

За місяць працівнику нарахована заробітна плата в розмірі 1400 грн., 200 грн. лікарняних, 300 грн. премії. Зробити нарахування на заробітну плату, утримання і визначити суму до видачі.

Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку в Журналі реєстрації господарських операцій (табл. 23).

Завдання 3.

Тривалість щорічної відпустки працівника підприємства становить 24 календарні дні. Його загальний заробіток за останні 12 місяців склав 12840 грн. Протягом періоду працівник перебував у відпустці без збереження заробітної плати 12 днів.

Нарахувати відпускні працівникові.

Завдання 4.

Працівник комерційного підприємства подав листок тимчасової втрати працездатності, в якому вказані дні хвороби з 10 по 20 жовтня, з них 6 робочих днів. За попередні 6 місяців сумарний заробіток працівника становив 14230 грн. Кількість робочих днів за попередні шість місяців – 133, загальний трудовий стаж працівника – 7 років.

Нарахувати працівникові допомогу з тимчасової втрати працездатності.

Практичне заняття № 13

Тема, що розглядається на практичному занятті:

► «Облік витрат діяльності підприємства»

Мета. Набути практичних навиків з обліку витрат виробництва та розподілу загальноновиробничих витрат.

План практичного заняття

1. Склад та класифікація витрат на виробництво
2. Методи обліку витрат та калькулювання собівартості продукції
3. Синтетичний і аналітичний облік витрат виробництва
4. Облік готової продукції

**Список рекомендованої літератури
для підготовки до практичного заняття**

1. Бухгалтерський фінансовий облік [текст] : підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів [Ф.Ф. Бутинець та ін.]. — 8-ме вид., доп. і перероб. — Житомир : ПП «Рута», 2009. — 912 с.
2. Верхоглядова Н.І. Бухгалтерський фінансовий облік:теорія та практика : Навч.-практ. Посібник. — К. : «Центр учбової літератури», 2010. — 445 с.
3. Лишиленко О.В. Бухгалтерський управлінський облік : [навч. посібник] / О.В. Лишиленко / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://townbookie.com>
4. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік : Навч. посібник. — К. : «Центр учбової літератури», 2008. — 528 с.
5. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку : Наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. N356 / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.nau.ua>
6. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>

Практичні завдання

Завдання 1.

Підприємством встановлено, що нормальна потужність в умовах звичайної діяльності – 10000 од. Загальновиробничі витрати при нормальній потужності – 8500 грн., в тому числі:

- змінні загальновиробничі витрати – 5000 грн. (0,50 грн. на одиницю продукції);
- постійні загальновиробничі витрати – 3500 грн. (0,35 грн. на одиницю продукції).

У звітному періоді потужність склала 9000 од. Фактична сума загальновиробничих витрат – 8200 грн.

Визначити суму змінних і постійних загальновиробничих витрат, розподілити їх та записати бухгалтерські проводки.

Завдання 2.

У зв'язку з виготовленням 9000 одиниць продукції підприємством здійснені господарські операції (табл. 24). Визначити кореспонденцію рахунків та відповідні суми.

Таблиця 24

Господарські операції з виготовлення продукції

№ з/п	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5
1.	Витрачені матеріали на виробництво			21000
2.	Витрачені на виробництво запасні частини			2025
3.	Нараховані та розподілені загальновиробничі витрати в сумі 8200 грн. в т.ч.:			
	– змінні витрати;			?
	– розподілені постійні загальновиробничі витрати;			?
	– нерозподілені постійні загальновиробничі витрати			?
4.	Нарахована пряма заробітна плата працівникам, зайнятим виготовленням продукції			3000
5.	Здійснені нарахування на заробітну плату єдиного соціального внеску (38,28%)			?
6.	Оприбуткована попутня продукція:			
	– така, що вимагає подальшої обробки;			50
	– готова до реалізації			70
7.	Оприбутковані поворотні відходи			80
8.	Оприбуткована на склад готова продукція			?

Практичне заняття № 14

Тема, що розглядається на практичному занятті:

► «Облік доходів і фінансових результатів»

Мета. Набути практичних навиків з обліку доходів та визначення і відображення на рахунках бухгалтерського обліку фінансових результатів.

План практичного заняття

1. Визначення та класифікація доходу
2. Порядок формування та облік фінансових результатів
3. Облік використання прибутку підприємства

Список рекомендованої літератури для підготовки до практичного заняття:

1. Бухгалтерський фінансовий облік [текст] : підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів [Ф.Ф. Бутинець та ін.]. — 8-ме вид., доп. і перероб. — Житомир : ПП «Рута», 2009. — 912 с.
2. Верхоглядова Н.І. Бухгалтерський фінансовий облік:теорія та практика : Навч.-практ. посібник — К. : «Центр учбової літератури», 2010. — 445 с.
3. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: Навч. посібник – К. : «Центр учбової літератури», 2008. — 528 с.
4. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку : Наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. N356 / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.nau.ua>
5. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua> .
6. Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 року N2755-VI / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
7. Стельмашук А.М. Бухгалтерський облік : Навч. посібник / А.М. Стельмашук, П.С. Сопко — К. : «Центр учбової літератури», 2007. — 338 с.

Практичні завдання

Завдання 1.

Залишок готової продукції на складі підприємства на 01.05.20__ р. склав 80000 грн., на 01.06. 20__ р. – 60000 грн. Оприбутковано на склад за місяць готової продукції на суму 10000 грн. Нерозподілені загальновиробничі витрати склали 10000 грн. За травень відвантажено готової продукції за цінами реалізації на суму 150000 грн, ПДВ – 30000 грн. Усього до оплати 180000 грн.

Відобразити в обліку господарські операції за допомогою бухгалтерських проводок (табл. 25).

Таблиця 25

Журнал реєстрації господарських операцій

№ з/п	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5

Завдання 2.

Відобразити в обліку господарські операції за допомогою бухгалтерських проводок і визначити фінансовий результат діяльності підприємства (торговельна діяльність) (табл. 26).

Таблиця 26

Журнал господарських операцій

№ з/п	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5
1.	Оголошено статутний капітал			74000
2.	Одержано довгостроковий кредит банку			20000
3.	Одержано від постачальника товари			10000
	Відображено податковий кредит з ПДВ			?
	Транспортні витрати			400
	Відображено податковий кредит з ПДВ			?
4.	Одержано основні засоби від постачальника			2000
	Відображено податковий кредит з ПДВ			?
5.	Одержано ОЗ безоплатно від інших підприємств			3000
6.	Проведено розрахунки з постачальниками за ОЗ			2400

7.	Нарахований знос основних засобів			500
8.	Нарахована заробітна плата працівникам збуту			5000
9.	Нараховано ЄСВ			1914
10.	Нарахована орендна плата			600
	Відображено податковий кредит з ПДВ			?
11.	Реалізовані товари покупцю «А»			18000
	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ			?
12.	Одержаний авансовий платіж від покупця «Б»			24000
	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ			?
13.	Надано консультаційні послуги сторонній організації			3600
	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ			?
14.	Списано доходи на фінансовий результат			? ?
15.	Списано витрати на фінансовий результат			?
16.	Визначено фінансовий результат			?

Практичне заняття № 15

Тема, що розглядається на практичному занятті:

► «Фінансова звітність»

Мета. Закріплення на прикладах порядку складання окремих компонентів фінансової звітності.

План практичного заняття

1. Зміст, призначення і порядок складання форм фінансової звітності
2. Якісні характеристики фінансової звітності
3. Взаємозв'язок форм фінансової звітності

Список рекомендованої літератури

для підготовки до практичного заняття

1. Бухгалтерський фінансовий облік [текст] : підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів [Ф.Ф.

Бутинець та ін.]. — 8-ме вид., доп. і перероб. — Житомир : ПП «Рута», 2009. — 912 с.

2. Верхоглядова Н.І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика: Навч.-практ. посібник — К. : «Центр учбової літератури», 2010. — 445 с.
3. Лишилєнко О.В. Бухгалтерський облік: Навч. посібник — К. : «Центр учбової літератури», 2008. — 528 с.
4. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку : Наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. N356 / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.nau.ua>
5. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua> .
6. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. N996-XIV / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
7. Стельмашук А.М. Бухгалтерський облік: Навч. Посібник/ А.М.Стельмашук, П.С.Сопко — К. : „ Центр учбової літератури”, 2007. — 338 с.

Практичні завдання

Завдання 1.

Розрахувати фінансовий результат діяльності підприємства та заповнити I розділ Звіту про фінансові результати (форма №2) за III квартал 20__ р.

Вихідні дані

За III квартал 20__ року на підприємстві відбулися такі господарські операції:

- реалізовано продукцію на суму 240 тис. грн.;
- собівартість реалізованої продукції – 130 тис. грн.;
- реалізовано основних засобів на суму 15 тис. грн.;
- (залишкова вартість реалізованих ОЗ – 8 тис. грн.);
- сума нарахованої заробітної плати адміністративному персоналу та нарахувань на неї – 12 тис. грн.;
- сума нарахованої заробітної плати працівникам відділу збуту та нарахувань на неї – 7 тис. грн.;
- витрати на рекламну кампанію продукції – 4 тис. грн.;
- річна передплата періодичної преси – 3 тис. грн.;
- одержано дивіденди на суму 3 тис. грн.;

– сплачено відсотки за довгостроковий банківський кредит у розмірі – 6 тис. грн.

Завдання 2.

Скласти Звіт про рух грошових коштів (форма №3) за такими вихідними даними:

Залишок коштів на початок року 110 тис. грн.

За звітний період в підприємстві відбулись такі господарські операції:

- надійшли кошти від покупців – 3 000 тис. грн.;
- перераховано постачальникам за придбані товари – 1650 тис.

грн.;

- виплачена заробітна плата працівникам – 400 тис. грн.;
- перераховано ЄСВ – 14 тис. грн.;
- перераховано ПДФО – 8 тис. грн.;
- оплачені різні витрати обігу (оренда, освітлення, опалення

тощо) – 200 тис. грн.;

- оплачені придбані фінансові інвестиції – 870 тис. грн.;
- отримана позика – 220 тис. грн.;
- сплачено податок на прибуток – 70 тис. грн.;
- виплачені дивіденди – 78 тис. грн.

Завдання 3.

1. На підставі даних витягу з балансу I розділу пасиву «Власний капітал» (табл. 28) зробити записи залишків в розрізі складових власного капіталу на початок року у Звіт про власний капітал (ф. №4).
2. Використовуючи господарські операції з руху власного капіталу (табл. 27), зробити відповідні записи у розрізі статей ф. № 4.
3. Визначити залишок на кінець року по Звіту про власний капітал та звірити його із витягом з балансу I розділу пасиву «Власний капітал» на кінець звітного періоду.

Таблиця 27

Журнал реєстрацій господарських операцій

№ з/п	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5

1.	У лютому місяці підприємством було виявлено помилку у нарахуванні суми амортизації в попередньому році, що зменшило суму чистого прибутку			10000
2.	У березні місяці було здійснено дооцінку нематеріальних активів			10000
3.	Чистий прибуток за рік			50000
4.	Підприємство оголосило, що за підсумками року буде спрямовано на виплату дивідендів 20 тис. грн			20000
5.	Створено резервний капітал			2000
6.	У травні місяці надійшли кошти на поточний рахунок в оплату за передплачені, але не повністю сплачені акції			1400000
7.	У червні місяці підприємство викупило власні акції, а в липні анулювало			300000 300000
8.	У жовтні місяці надійшов благодійний внесок у вигляді основних засобів			5000

Таблиця 28
Витяг з балансу розділу I пасиву «Власний капітал»

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Статутний капітал	300	2500	2200
Пайовий капітал	310	-	-
Додатковий вкладений капітал	320	700	700
Інший додатковий капітал	330	350	365
Резервний капітал	340	500	502
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	70	108
Неоплачений капітал	360	(1400)	-
Вилучений капітал	370	-	-
Усього за розділом I	380	2720	3875

3. Зразок виконання практичного завдання

Практичне заняття № 3

Тема, що розглядається на практичному занятті:

► «Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис»

Мета. Набуття практичних навиків зі складання бухгалтерських проведення, відкриття рахунків бухгалтерського обліку, відображення на них господарських операцій та підрахунку оборотів і кінцевих залишків.

Таблиця 1

**Відомість залишків на рахунках синтетичного обліку
ТОВ «Дніпро»
станом на 31 грудня 20__ р.**

№ рах.	Назва рахунка	Сума, грн.
1	2	3
10	Основні засоби (первісна вартість)	25 000
13	Знос основних засобів	5 000
20	Виробничі запаси	3 000
23	Виробництво	8 000
30	Каса	2 000
31	Рахунки в банках	17 000
40	Статутний капітал	20 000
63	Розрахунки з постачальниками і підрядниками	18 000
66	Розрахунки із заробітної плати	12 000

Таблиця 2

**Журнал реєстрації господарських операцій ТОВ «Дніпро»
за січень 20__ р.**

№ з/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспондуючі рахунки	
			Д-т	К-т
1	2	3	4	5
1.	Надійшли виробничі запаси від постачальника	5 000	20	63

1	2	3	4	5
2.	Отримана в касу готівка з поточного рахунку	10 000	30	31
3.	Видана з каси зарплата працівникам	11 000	66	30
4.	Відпущені у виробництво виробничі запаси	7 000	23	20
5.	Погашено з поточного рахунку заборгованість перед постачальниками	3 000	63	31

Рахунки синтетичного обліку

Д-т	№10	К-т
С.п.	25000	
–	–	
С.к.	25000	

Д-т	№ 13	К-т
С.п.	5000	
–	–	
С.к.	5000	

Д-т	№ 20	К-т
С.п.	3000	
1) 5000		4) 7000
Об. 5000		Об. 7000
С.к.	1000	

Д-т	№23	К-т
С.п.	8000	
4) 7000		
Об. 7 000		Об. –
С.к.	15000	

Д-т	№ 30	К-т
С.п.	2000	
2) 10000		3) 11000
Об. 10000		Об. 11000
С.к.	1000	

Д-т	№ 31	К-т
С.п.	17000	
		2) 10000
		5) 3000
Об. –		Об. 13000
С.к.	4000	

Д-т	№ 63	К-т
	С.п. 18000	
	5) 3000	1) 5000
-	Об. 3000	Об. 5000
	С.к. 20000	С.к. 20000

Д-т	№ 66	К-т
	С.п. 12000	
	3) 11000	
	Об. 11000	Об. –
	С.к. 1000	С.к. 1000

**Оборотно-сальдова відомість за синтетичними рахунками
за січень 20__ р.**

№ рах	Назва рахунка	Сальдо на 31.12		Обороти за місяць		Сальдо на 31.01	
		Д-т	К-т	Д-т	К-т	Д-т	К-т
1	2	3	4	5	6	7	8
10	Основні засоби (первісна вартість)	25000	–	–	–	25000	–
13	Знос основних засобів	–	5000	–	–	–	5000
20	Виробничі запаси	3000	–	5000	7000	1000	–
23	Виробництво	8000	–	7000	–	15000	–
30	Каса	2000	–	10000	11000	1000	–
31	Рахунки в банках	17000	–	–	13000	4000	–
40	Статутний капітал	–	20000	–	–	–	20000
63	Розрахунки з поставальниками і підрядниками	–	18000	3000	5000	–	20000
66	Розрахунки із заробітної плати	–	12000	11000	–	–	1000
Всього		55 000	55 000	36 000	36 000	46 000	46 000

БАЛАНС

АКТИВ	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	20	20
первісна вартість	1011	25	25
знос	1012	5	5
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	20	20
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	11	16
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-

1	2	3	4
Гроші та їх еквіваленти	1165	19	5
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	30	21
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	50	41
ПАСИВ			
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	20	20
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-	-
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	20	20
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Усього за розділом II	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	18	20
розрахунками з бюджетом	1620	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	12	1

1	2	3	4
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом III	1695	30	21
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	50	41

Керівник _____

Головний бухгалтер _____

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бухгалтерський фінансовий облік [текст] : підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів [Ф.Ф. Бутинець та ін.]. — 8-ме вид., доп. і перероб. — Житомир : ПП «Рута», 2009. — 912 с.
2. Верхоглядова Н.І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика: Навч.-практ. посібник — К. : «Центр учбової літератури», 2010. — 445 с.
3. Кундря-Висоцька О. Роль обліку в забезпеченні менеджменту інформацією прогнозного характеру / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://archive.nbuv.gov.ua>
4. Лишиленко О.В. Бухгалтерський управлінський облік : [навч. посібник] / О.В. Лишиленко / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://townbookie.com>
5. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік : Навч. посібник — К. : «Центр учбової літератури», 2008. — 528 с.
6. Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 року N2755-VI / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
7. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
8. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. N996-XIV / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
9. Про затвердження Інструкції про службові відрядження в межах України та за кордон : Наказ Міністерства фінансів України від

- 13.03.1998 р. N59 (в редакції від 31.08.2012) / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>
10. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів : Наказ Міністерства фінансів України від 30.09.2003 р. N561 / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>
11. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів : Наказ Міністерства фінансів України від 10.01.2007 р. N2 / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>
12. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку : Наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. N356 / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.nau.ua>
13. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування : Наказ Міністерства фінансів України від 21.12.1999 р. за N892/4185 / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
14. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні : Постанова Правління Національного банку України від 15.12.2004 р. N637 / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>
15. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку : Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. N88 / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
16. Про затвердження типових форм первинного обліку : Наказ Міністерства статистики України від 29.12.1995 р. N352 / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://www.uazakon.com>
17. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 р. N2464-IV / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
18. Про Інструкцію по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків від 11.08.1994 р. N69 / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>
19. Стельмахук А.М. Бухгалтерський облік : Навч. посібник / А.М.Стельмахук, П.С.Сопко. — К. : «Центр учбової літератури», 2007. — 338 с.

ПЛАН РАХУНКІВ бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій

Синтетичні рахунки		Сфера застосування
Код	Назва	
1	2	3
Клас 1. Необоротні активи		
10	Основні засоби	Усі види діяльності
11	Інші необоротні матеріальні активи	Усі види діяльності
12	Нематеріальні активи	Усі види діяльності
13	Знос (амортизація) необоротних активів	Усі види діяльності
14	Довгострокові фінансові інвестиції	Усі види діяльності
15	Капітальні інвестиції	Усі види діяльності
16	Довгострокові біологічні активи	Сільськогосподарські підприємства, підприємства інших галузей, що здійснюють сільськогосподарську діяльність
17	Відстрочені податкові активи	Усі види діяльності
18	Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи	Усі види діяльності
19	Гудвіл	Усі види діяльності
Клас 2. Запаси		
20	Виробничі запаси	Усі види діяльності
21	Поточні біологічні активи	Сільськогосподарські підприємства, підприємства інших галузей, що здійснюють сільськогосподарську діяльність
22	Малоцінні та швидкозношувані предмети	Усі види діяльності
23	Виробництво ¹	Усі види діяльності
24	Брак у виробництві	Галузі матеріального виробництва
25	Напівфабрикати	Промисловість
26	Готова продукція	Промисловість, сільське господарство та ін.

Продовження додатку 1

1	2	3
27	Продукція сільськогосподарського виробництва	Сільське господарство, підприємства інших галузей з підсобним сільськогосподарським виробництвом
28	Товари	Усі види діяльності
Клас 3. Кошти, розрахунки та інші активи		
30	Готівка	Усі види діяльності
31	Рахунки в банках	Усі види діяльності
33	Інші кошти	Усі види діяльності
34	Короткострокові векселі одержані	Усі види діяльності
35	Поточні фінансові інвестиції	Усі види діяльності
36	Розрахунки з покупцями та замовниками	Усі види діяльності
37	Розрахунки з різними дебіторами	Усі види діяльності
38	Резерв сумнівних боргів	Усі види діяльності
39	Витрати майбутніх періодів	Усі види діяльності
Клас 4. Власний капітал та забезпечення зобов'язань		
40	Зареєстрований (пайовий) капітал	Усі види діяльності
41	Капітал у дооцінках	Кооперативні організації, кредитні спілки
42	Додатковий капітал	Усі види діяльності
43	Резервний капітал	Усі види діяльності
44	Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)	Усі види діяльності
45	Вилучений капітал	Усі види діяльності
46	Неоплачений капітал	Усі види діяльності
47	Забезпечення майбутніх витрат і платежів	Усі види діяльності
48	Цільове фінансування і цільові надходження ²	Усі види діяльності
49	Страхові резерви	Страхова діяльність
Клас 5. Довгострокові зобов'язання		
50	Довгострокові позики	Усі види діяльності
51	Довгострокові векселі видані	Усі види діяльності
52	Довгострокові зобов'язання за облігаціями	Усі види діяльності
53	Довгострокові зобов'язання з оренди	Усі види діяльності
54	Відстрочені податкові зобов'язання	Усі види діяльності

Продовження додатку 1

1	2	3
55	Інші довгострокові зобов'язання	Усі види діяльності
Клас 6. Поточні зобов'язання		
60	Короткострокові позики	Усі види діяльності
61	Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	Усі види діяльності
62	Короткострокові векселі видані	Усі види діяльності
63	Розрахунки з постачальниками та підрядниками	Усі види діяльності
64	Розрахунки за податками й платежами	Усі види діяльності
65	Розрахунки за страхування	Усі види діяльності
66	Розрахунки за виплатами працівникам	Усі види діяльності
67	Розрахунки з учасниками	Усі види діяльності
68	Розрахунки за іншими операціями	Усі види діяльності
69	Доходи майбутніх періодів	Усі види діяльності
Клас 7. Доходи і результати діяльності		
70	Доходи від реалізації ³	Усі види діяльності
71	Інший операційний дохід	Усі види діяльності
72	Дохід від участі в капіталі	Усі види діяльності
73	Інші фінансові доходи	Усі види діяльності
74	Інші доходи	Усі види діяльності
76	Страхові платежі	Страхова діяльність
79	Фінансові результати	Усі види діяльності
Клас 8. Витрати за елементами		
80	Матеріальні витрати	Усі види діяльності
81	Витрати на оплату праці	Усі види діяльності
82	Відрахування на соціальні заходи	Усі види діяльності
83	Амортизація	Усі види діяльності
84	Інші операційні витрати	Усі види діяльності
85	Інші затрати	Усі види діяльності
Клас 9. Витрати діяльності		
90	Собівартість реалізації	Усі види діяльності
91	Загальновиробничі витрати	Усі види діяльності
92	Адміністративні витрати	Усі види діяльності
93	Витрати на збут	Усі види діяльності
94	Інші витрати операційної діяльності	Усі види діяльності
95	Фінансові витрати	Усі види діяльності
96	Втрати від участі в капіталі	Усі види діяльності
97	Інші витрати	Усі види діяльності

1	2	3
98	Податок на прибуток	Усі види діяльності
Клас 0. Позабалансові рахунки		
01	Орендовані необоротні активи	Усі види діяльності
02	Активи на відповідальному зберіганні	Усі види діяльності
03	Контрактні зобов'язання	Усі види діяльності
04	Непередбачені активи й зобов'язання	Усі види діяльності
05	Гарантії та забезпечення надані	Усі види діяльності
06	Гарантії та забезпечення отримані	Усі види діяльності
07	Списані активи	Усі види діяльності
08	Бланки суворого обліку	Усі види діяльності
09	Амортизаційні відрахування	Усі види діяльності

